

TÜRKİYE YÜKSEKÖĞRETİM YETERLİLİKLER ÇERÇEVESİ (TYYÇ)
TEMEL ALAN YETERLİLİKLERİ

SOSYAL VE DAVRANIŞ BİLİMLERİ

TEMEL ALAN KODU: 31

ANKARA
13 OCAK 2011

İÇİNDEKİLER

1.BÖLÜM: ÖĞRENİM ALANLARI VE ÇALIŞMA YÖNTEMİ.....	2
1.1.ISCED 97 (FOET 99) Eğitim - Öğretim Alt Alanları.....	2
1.1.1.Uluslararası Standart Eğitim Sınıflaması (ISCED)	2
1.2.Temel Alanda Yer Alan Türkiye'deki Eğitim-Öğretim Programları	3
1.2.1. Meslek Yüksekokulu ve Önlisans Programları	3
1.2.2. Fakülte ve Yüksekokul Lisans Programları	3
1.3.Temel Alan Tanıtımı	3
1.4. Çalışma Grubu	4
1.5.Çalışma Yöntemi	5
1.6.Paydaş Görüşleri	5
2.BÖLÜM: TEMEL ALAN YETERLİLİKLERİ (Akademik Ağırlıklı & Mesleki Ağırlıklı)	6
2.1. Sosyal ve Davranış Bilimleri Temel Alanı Yeterlilikleri (Akademik Ağırlıklı).....	6
2.1.1.Sosyal ve Davranış Bilimleri Temel Alanı ÖNLİSANS Yeterlilikleri (Akademik Ağırlıklı).....	6
2.1.2. Sosyal ve Davranış Bilimleri Temel Alanı LİSANS Yeterlilikleri (Akademik Ağırlıklı).....	7
2.1.3. Sosyal ve Davranış Bilimleri Temel Alanı YÜKSEK LİSANS Yeterlilikleri (Akademik Ağırlıklı)	8
2.1.4. Sosyal ve Davranış Bilimleri Temel Alanı DOKTORA Yeterlilikleri (Akademik Ağırlıklı).....	9
2.2. Sosyal ve Davranış Bilimleri Temel Alanı Yeterlilikleri (Mesleki Ağırlıklı).....	10
2.2.1. Sosyal ve Davranış Bilimleri Temel Alanı ÖNLİSANS Yeterlilikleri (Mesleki Ağırlıklı).....	10
2.2.2. Sosyal ve Davranış Bilimleri Temel Alanı LİSANS Yeterlilikleri (Mesleki Ağırlıklı).....	11
2.2.3. Sosyal ve Davranış Bilimleri Temel Alanı YÜKSEK LİSANS Yeterlilikleri (Mesleki Ağırlıklı).....	12

Temel Alan Adı : SOSYAL VE DAVRANIŞ BİLİMLERİ
Kodu : 31

Temel Alan (iki haneli) kodları için kaynak : ISCED 97 (UNESCO)
Alt Alan (üç haneli) kodları için kaynak : FOET 99 (EUROSTAT-CEDEFOP)

1.BÖLÜM: ÖĞRENİM ALANLARI VE ÇALIŞMA YÖNTEMİ

1.1.ISCED 97 (FOET 99) Eğitim - Öğretim Alt Alanları

31	SOSYAL VE DAVRANIŞ BİLİMLERİ	311	Psikoloji
		312	Sosyoloji ve kültür çalışmaları
		313	Siyaset Bilimi ve Yurttaşlık
		314	İktisat

1.1.1.Uluslararası Standart Eğitim Sınıflaması (ISCED)

SIRA NO	ISCED (UNESCO) GENİŞ ALAN KODU	ISCED (UNESCO) TEMEL ALAN KODU	EĞİTİM VE ÖĞRETİM TEMEL ALANLARI
1	1	14	Öğretmen Yetiştirme ve Eğitim Bilimleri
2	2	21	Sanat
3	2	22	Beşeri Bilimler
4	3	31	Sosyal ve Davranış Bilimleri
5	3	32	Gazetecilik ve Enformasyon
6	3	34	İşletme ve Yönetim Bilimleri
7	3	38	Hukuk
8	4	42	Yaşam Bilimleri
9	4	44	Doğa Bilimleri
10	4	46	Matematik ve İstatistik
11	4	48	Bilgisayar
12	5	52	Mühendislik
13	5	54	Üretim ve İşleme
14	5	58	Mimarlık ve Yapı
15	6	62	Tarım, Ormancılık, Hayvancılık ve Su Ürünleri
16	6	64	Veterinerlik
17	7	72	Sağlık
18	7	76	Sosyal Hizmetler
19	8	81	Kişisel Hizmetler
20	8	84	Ulaştırma Hizmetleri
21	8	85	Çevre Koruma
22	8	86	Güvenlik Hizmetleri

1.2. Temel Alanda Yer Alan Türkiye'deki Eğitim-Öğretim Programları

1.2.1. Meslek Yüksekokulu ve Önlisans Programları

Programların İlişkili Olduğu ISCED Alanları	Program Adı
31	Sosyal Bilimler
34,31	Maliye

1.2.2. Fakülte ve Yüksekokul Lisans Programları

Programların İlişkili Olduğu ISCED Alanları	Program adı
31	Antropoloji
31	Avrupa Birliği İlişkileri
31	Coğrafya
31,34	Ekonometri
31,34	Ekonomi
31	Ekonomi Politik ve Toplum Felsefesi
31,34	Ekonomi ve Finans
31,34	Ekonomi ve İdari Bilimler Programları
31,34	Ekonomi-Yönetim Bilimleri Programları
31	Halkbilim
31,34	İktisat
31	İnsan ve Toplum Bilimleri
31	Küresel ve Uluslararası İlişkiler
31	Psikoloji
31,34	Siyaset Bilimi
31,34	Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi
31	Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler
31	Sosyoloji
31	Uluslararası İlişkiler
31	Uluslararası İlişkiler ve Avrupa Birliği
14,31	Coğrafya Öğretmenliği
14,31	Felsefe Grubu Öğretmenliği
14,31	Sosyal Bilimler Öğretmenliği
22,31	Sanat ve Sosyal Bilimler Programları
34,31, 32	Eşit Ağırlıklı Programlar
34,31	İşletme-Ekonomi
34,31	Kamu Yönetimi
34,31	Maliye
62,31, 34	Tarım Ekonomisi

1.3. Temel Alan Tanıtımı

Sosyal ve Davranış Bilimleri Temel Alanı, insanın birey ve topluluk içindeki tutum ve davranışlarını bilimsel bir bakış açısıyla incelemeyi konu alır. Sosyal ve Davranış Bilimleri insanın hem bireysel hem de grup olarak sergilediği davranış, tutum ve karar sürecini gözlemlemekte ve ölçmektedir. Sosyal bir varlık olarak insanın birey halinden, grup haline geliş biçimlerini tarihsel, psikolojik öznel koşullarını ele alan ve inceleyen bu alan, genel olarak Sosyal Bilimler adı verilen literatürün ve eğitim alanının tamamını kapsamaktadır. Siyasal, sosyolojik, ekonomik, psikolojik, demografik, iletişim ve hukuk nosyonları ve donanımlarına bu alan kuşkusuz ihtiyaç duymaktadır. Davranış bilimleri, konuları ile insan davranışlarını açıklayan veya insan davranışları ile uğraşan bütün bilim dallarını kapsamaktadır. Hedefi ise, insanın düşünce ve irade süreçlerinin araştırılması ile bu süreçler üzerine kurulan eylemlerin açıklanmasıdır. Davranış biliminin konusu “olması gereken” yerine “olanın” sistematik bir araştırması olduğundan,

davranış bilimleri norm koyucu (normatif) değil açıklayıcıdır (deskriptif). Davranış bilimleri, esas olarak üç disiplin etrafında açıklanabilir. Bunlar, antropoloji, psikoloji ve sosyolojidir. Bununla birlikte bu geniş alanın kapsamında, ekonomi, siyasal bilimler, psikoloji, hukuk, tarih gibi başka geleneksel akademik disiplinler ve yöntem, pazarlama, tüketici davranışları, iş idaresi, grup dinamiği, iş ve meslek ahlakı gibi konuların yanı sıra birçok uygulamalı alan da bulunmaktadır. Bu disiplinler sosyal bilimler adı altında toplanmıştır. Davranış bilimleri ile sosyal bilimler arasında kesin bir ayırım yapılmasının güçlüğü şu ifade de açıkça ortaya çıkmaktadır; “Davranış bilimi, antropoloji, psikiyatri, sosyoloji gibi geleneksel alanlardan veya öteki yan davranış disiplinlerinden hem daha eksik hem de daha fazladır”. Davranış bilimleri, bir başka yaklaşımda da altı ana grup içinde incelenmiştir. Bu bilim grupları; “Antropoloji, siyasal bilimler, iktisat, sosyoloji, psikiyatri ve psikoloji” dir.

1.4. Çalışma Grubu

Ünvanı	Adı, Soyadı	Kurumu
1 Prof. Dr.	Sedat Murat	İstanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi (Başkan)
2 Prof. Dr.	Yaşar Eyüp Özveren	ODTÜ İİBF
4 Doç. Dr.	Gün Kut	Boğaziçi Ün. İİBF
5 Prof. Dr.	Musa Yaşar Sağlam	Hacettepe Ün. Edebiyat Fakültesi
6 Prof. Dr.	Mehmet Baç	Sabancı Ün. Sanat ve Sosyal Bilimler Fakültesi
7 Prof. Dr.	Emin Köktaş	Ondokuz Mayıs Ün. İİBF
8 Doç. Dr.	Burak Arıkan	Sabancı Üniversitesi, Siyaset Bilimi
İ.Ü. Oluşturulan Komisyon		
1 Prof. Dr.	Veysel Bozkurt	İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi
2 Prof. Dr.	Yüksel Kırım	İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi
3 Prof. Dr.	Süheyla Balcı Akova	İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi
4 Doç. Dr.	Seyhun Doğan	İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi
5 Doç. Dr.	Pınar Akkoyunlu	İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi
6 Doç. Dr.	Levent Ürer	İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi
7 Doç. Dr.	Dündar Demiröz	İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi
8 Doç. Dr.	Burak Samih Gülboy	İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi
9 Yrd. Doç. Dr.	Sema Karakelle	İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi
10 Yrd. Doç. Dr.	Şevket Kamil Akar	İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi
11 Yrd. Doç. Dr.	Umut Omay	İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi
12 Ar. Gör.	Faruk Taşçı	İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi

1.5.Çalışma Yöntemi

Periyodik bilgilendirme ve öneri toplantılarının yanı sıra elektronik ortam aracılığıyla sürekli iletişim halinde olunmuş ve fikir alışverişi yapılmıştır. Meslek gruplarına ilişkin paydaşların katılımı zayıf olmakla birlikte İstanbul içi ilgili bölüm ve birimlerden görüşler alınarak yeterlilik altyapısı tamamlanmıştır. Çalışma grubu üyeleri, elde edilen bilgileri öncelikle elektronik ortamda paylaşmış, her üyenin yaptığı hazırlıklar periyodik yapılan toplantılarda nihai olarak paylaşılarak oybirliği ile karar alınmıştır.

1.6.Paydaş Görüşleri

- İktisadi Araştırmalar Vakfı
- İstanbul İktisatlılar Vakfı
- İ.Ü. İktisat Fakültesi Mezunları Cemiyeti
- İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümü
- İstanbul Bilgi Üniversitesi Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Enstitüsü Müdürlüğü
- İ.Ü. Uluslararası İlişkiler ve Siyaset Bilimi Bölümü
- Trakya Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü
- Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dekanlığı
- İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Psikoloji Bölümü
- İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Deneysel Psikoloji Anabilim Dalı Başkanlığı
- İstanbul İl Millî Eğitim Müdürlüğü Öğrenme Geliştirme Merkezi Koordinatörlüğü
- Psikoloji Bölüm Başkanı

2.BÖLÜM: TEMEL ALAN YETERLİLİKLERİ (Akademik Ağırlıklı & Mesleki Ağırlıklı)

2.1. Sosyal ve Davranış Bilimleri Temel Alanı Yeterlilikleri (Akademik Ağırlıklı)

2.1.1.Sosyal ve Davranış Bilimleri Temel Alanı ÖNLİSANS Yeterlilikleri (Akademik Ağırlıklı) ¹						
TYYÇ DÜZEYİ	BİLGİ -Kuramsal -Olgusal	BECERİLER -Bilişsel -Uygulamalı	YETKİNLİKLER			
			Bağımsız Çalışabilme ve Sorumluluk Alabilme Yetkinliği	Öğrenme Yetkinliği	İletişim ve Sosyal Yetkinlik	Alana Özgü Yetkinlik
5 ÖNLİSANS <hr/> EQF-LLL: 5. Düzey <hr/> QF-EHEA: Kısa Düzey	1. Alanla ilgili temel bilgilere kuramsal ve uygulama düzeyinde sahiptir. 2. Sosyal ve Davranış Bilimlerinde temel kavramları tanımlar, kavramlar arası ilişkileri sıralar. 3. İnsanlar ve toplumlararası ilişkilerin işleyiş kurallarına dair temel bilgilere sahiptir. 4. Toplumlarının yaşadığı dönüşümlerin nedenleri ve sonuçları hakkında temel bilgilere sahiptir. 5. Temel düzeyde veri işleyebilmek için gerekli bilgilere kuramsal ve uygulama düzeyinde sahiptir.	1. Alanla ilgili bilgileri analiz etme ve uygulamadaki yansımalarını değerlendirme becerisine sahiptir. 2. Sosyal ve davranış bilimleri kuramlarındaki kavramlar arasında bağ kurar. 3. Alanı ile ilgili bilgi kaynaklarına ulaşabilme becerisine sahiptir. 4. Alana ilişkin bilgileri teknik olanaklarla işleyebilme ve bu bilgileri alanın gerektirdiği teknik donanımla (bilgisayar ortamında vb.) sunma becerisine sahiptir. 5. Alanında edindiği temel düzeydeki kuramsal ve uygulamalı bilgileri aynı alanda bir ileri eğitim düzeyinde veya aynı düzeydeki bir alanda kullanabilme becerilerine sahiptir.	1. Alanla ilgili bir meseleyi gerek ekip halinde gerekse de kendi başına bağımsız bir şekilde araştırır. 2. Alanı ve ilgili alt dallarda yapılacak çok üyeli grup araştırmalarının süreçlerini ve zamanlamasını planlar, planlanmış görevleri istenildiği ölçüde ve zamanında yerine getirir. 3. Toplumsal hayatın gerekleri doğrultusunda davranmak, tutum ve tavırlarıyla topluma örnek olur.	1. Gerek kendi başına gerekse de grup içinde öğrenebilme yetkinliğine sahiptir. 2. Neyi nasıl öğreneceğini gösterir. 3. Öğrenimini aynı alanda bir ileri eğitim düzeyine veya aynı düzeydeki bir mesleğe yönlendirir. 4. Yaşam boyu öğrenme ve sorgulama bilincine sahiptir.	1. Alanı ile ilgili edindiği bilgi ve becerileri, yazılı ve sözlü olarak aktarır. 2. Alanla ilgili bilgi ve uygulamaları, sosyal sorumluluk yaklaşımı çerçevesinde proje ve etkinliklere dönüştürür. 3. İş yaşamına dahil olduğunda kuramsal altyapı ve kavramsal zenginliğinin yarattığı farklılığı bireysel kariyerine yansıtır. 4. Bir yabancı dili en az Avrupa Dil Portföyü A2 Genel Düzeyinde kullanarak alanındaki bilgileri izler ve meslektaşları ile iletişim kurar. 5. Alanının gerektirdiği ölçüde Avrupa Bilgisayar Kullanma Lisansı Temel Düzeyinde bilgisayar yazılımı ile birlikte bilişim ve iletişim teknolojilerini kullanır.	1. Alanla ilgili bilgi ve birikimlerin oluşturulması (toplama, yorumlama ve sonuçların duyurulması) sürecinde toplumsal, kültürel, bilimsel ve etik değerlere uygun hareket eder. 2. Sosyal hakların evrenselliği, sosyal adalet, kalite ve kültürel değerler ile çevre koruma, iş sağlığı ve güvenliği konularında yeterli bilince sahiptir. 3. Değişime ve yeniliğe karşı açık tutuma sahiptir.

¹ İlgili temel alanda TYYÇ 5. Düzey (önlisans) Yükseköğretim Profili mevcut ise tanımlanacaktır.

2.1.2. Sosyal ve Davranış Bilimleri Temel Alanı LİSANS Yeterlilikleri (Akademik Ağırlıklı)²

TYYÇ DÜZEYİ	BİLGİ -Kuramsal -Olgusal	BECERİLER -Bilişsel -Uygulamalı	YETKİNLİKLER			
			Bağımsız Çalışabilme ve Sorumluluk Alabilme Yetkinliği	Öğrenme Yetkinliği	İletişim ve Sosyal Yetkinlik	Alana Özgü Yetkinlik
6 LİSANS <hr/> EQF-LLL: 6. Düzey <hr/> QF-EHEA: 1. Düzey	1. Alanla ilgili temel kavramsal bilgilere, uygulamadaki yansımalarını da göz önünde bulunduracak şekilde ileri düzeyde sahiptir. 2. Sosyal ve Davranış Bilimlerinde temel kavramları kavrayabilme, kavramlar arası ilişkilere hakimdir. 3. İnsanlar ve toplumlararası ilişkilerin işleyiş kurallarına dair temel bilgilere sahiptir. 4. Toplumlarının yaşadığı dönüşümlerin nedenleri ve sonuçları hakkında temel bilgilere sahiptir. 5. Sosyal Araştırma ve Planlama bilgisine sahiptir. 6. İleri düzeyde veri işleyerek bilgi elde edebilmek için gerekli bilgilere kuramsal ve uygulama düzeyinde sahiptir.	1. Alanla ilgili kuramsal bilgileri analiz etme ve uygulamadaki yansımalarını değerlendirme becerisine sahiptir. 2. Yazılı ve görsel kayıtları kullanarak sosyal ve davranış bilimleri alanında özgün bilgi kaynaklarına ulaşır. 3. Alana ilişkin bilgileri teknik olanaklarla işleyerek bilgi elde eder ve bu bilgileri alanın gerektirdiği teknik donanımla (bilgisayar ortamında vb.) rapor haline getirip sunma becerisine sahiptir. 4. Karar alma, kararı uygulama ve davranış haline getirmede alana ilişkin sahip olunan bilgileri kullanabilme becerisine sahiptir. 5. Alanı ile ilgili alt dallar ve diğer sosyal bilimler alanları ile ilişki kurarak disiplinlerarası yorum üretir ve analiz yapma becerilerine sahiptir ve bu becerilerini geliştirir.	1. Üstlendiği görev ve sorumlulukları yerine getirme bilincine sahiptir. 2. Alanla ilgili bir meseleyi gerek ekip olarak gerekse de kendi başına bağımsız bir şekilde çözer. 3. Alanla ilgili uygulamada görülebilecek herhangi bir aksaklığı veya sorunu çözmek için bireysel düzeyde ve ekip olarak sorumluluk yüklenir, gerektiğinde inisiyatif alır. 4. Alanı ve ilgili alt dallarda yapılacak çok üyeli grup araştırmalarının süreçlerini ve zamanlamasını planlar, planlanmış görevleri istenildiği ölçüde ve zamanında yerine getirir. 5. Toplumsal hayatın gerekleri doğrultusunda davranır, tutum ve tavırlarıyla topluma örnek olur.	1. Alanla ilgili elde edilen bilgileri neden – sonuç ve eleştiri süzgecinden geçirir ve değerlendirir. 2. Neyi nasıl öğreneceğini bilir. 3. Alanla ilgili bilgi ve uygulama eksikliklerini tespit eder. 4. Alanla ilgili ilgi ve isteği sürekli canlı tutabilecek seviyede olduğunu gösterir. 5. Öğrenimini aynı alanda bir ileri eğitim düzeyine veya aynı düzeydeki bir mesleğe yönlendirir. 6. Bilgiyi paylaşma ve birlikte öğrenme yetkinliğine sahiptir. 7. Yaşamboyu öğrenme ve sorgulama bilinci kazanmıştır.	1. Alanı ile ilgili edindiği bilgi ve becerileri, yazılı ve sözlü olarak aktarır. 2. Öğrenim sürecinde elde ettiği verileri iş yaşamında değerlendirir ve uygulama yetkinliğine sahiptir. 3. İş yaşamına dahil olduğunda kuramsal altyapı ve kavramsal zenginliğinin yarattığı farklılığı bireysel kariyerine yansıtır. 4. Uzmanlık bilgisini, toplumsal sorumluluk bilinciyle kullanır. 5. Alanla ilgili bilgi ve uygulamaları, sosyal sorumluluk yaklaşımı çerçevesinde proje ve etkinliklere dönüştürür. 6. Bir yabancı dili en az Avrupa Dil Portföyü B1 Genel Düzeyinde kullanarak alanındaki bilgileri izler ve meslektaşları ile iletişim kurar. 7. Alanının gerektirdiği ölçüde Avrupa Bilgisayar Kullanma Lisansı Temel Düzeyinde bilgisayar yazılımı ile birlikte bilişim ve iletişim teknolojilerini kullanır.	1. Alanla ilgili bilgi ve birikimlerin oluşturulması (toplama, yorumlama ve sonuçların duyurulması) sürecinde toplumsal, kültürel, bilimsel ve etik değerlere uygun hareket eder. 2. Sosyal hakların evrenselliği, sosyal adalet, kalite ve kültürel değerler ile çevre koruma, iş sağlığı ve güvenliği konularında yeterli bilince sahiptir. 3. Değişime ve yeniliğe karşı açık tutuma sahiptir. 4. Sosyal ve davranışsal olgulara dair görüşlerini alanın sağladığı yöntem ve bilgi kümesini kullanarak geliştirme ve olayları yorumlamada yetkinlik sahibidir.

² İlgili temel alanda TYYÇ 6. Düzey (lisans) Yükseköğretim Profili mevcut ise tanımlanacaktır.

2.1.3. Sosyal ve Davranış Bilimleri Temel Alanı YÜKSEK LİSANS Yeterlilikleri (Akademik Ağırlıklı)³

TYYÇ DÜZEYİ	BİLGİ -Kuramsal -Olgusal	BECERİLER -Bilişsel -Uygulamalı	YETKİNLİKLER			
			Bağımsız Çalışabilme ve Sorumluluk Alabilme Yetkinliği	Öğrenme Yetkinliği	İletişim ve Sosyal Yetkinlik	Alana Özgü Yetkinlik
7 YÜKSEK LİSANS ——— EQF-LLL: 7. Düzey ——— QF-EHEA: 2. Düzey	1. Alanla ilgili temel kavramsal bilgilere, kuramsal ve uygulama açısından aralarındaki ilişkiyi kavrayacak şekilde sahiptir. 2. Alanının ilişkili olduğu disiplinler arası etkileşimi kavrar. 3. Sosyal ve Davranış Bilimlerinde temel kavramları kavrar, kavramlar arası ilişkilere hakimdir. 4. İnsanlar ve toplumlararası ilişkilerin işleyiş kurallarına dair temel bilgilere sahiptir. 5. Toplumlarının yaşadığı dönüşümlerin nedenleri ve sonuçları hakkında temel bilgilere sahiptir. 6. Sosyal ve Davranış Bilimlerinin gerektirdiği araştırmaları yapma, araştırmalarını nasıl planlanacağı bilgisine ve bunu uygulayabilme becerisine sahiptir. 7. Sosyal ve Davranış Bilimlerinin gerektirdiği ileri düzeyde veri işleyerek bilgi elde edebilmek için gerekli bilgilere kuramsal ve uygulama düzeyinde sahiptir.	1. Alanla ilgili kuramsal bilgileri analiz etme ve uygulamadaki yansımalarını değerlendirme becerisine sahiptir. 2. Sosyal ve davranış bilimleri alanına ilişkin kuramlara hakim ve bunlardan yola çıkarak çalışma hayatında rapor haline getirebilme ve akademik kurallara uygun eserler hazırlama bilgisine sahiptir. 3. Karar alma, kararı uygulama ve davranış haline getirmede alana ilişkin sahip olunan bilgileri kullanabilmek becerisine sahiptir. 4. Alana ilişkin elde edilen bilgileri, ilgili kişilere teorik ve pratik esasları ile aktarabilme yeteneğine sahiptir. 5. Alanında edindiği bilgileri farklı disiplin alanlarından gelen bilgilerle bütünleştirerek yorumlar ve yeni bilgiler oluşturur. 6. Alanındaki ulusal ve/veya uluslararası toplantılarda sözlü ve yazılı özgün sunumlar yapar. 7. Alanı ile ilgili karşılaşılan sorunsalları tespit eder ve araştırma yöntemlerini kullanarak çözüm önerileri geliştirir veya çözümler.	1. Alanla ilgili bir meseleyi gerek ekip olarak gerekse de kendi başına bağımsız bir şekilde çözer. 2. Alanla ilgili uygulamada görülebilecek herhangi bir aksaklığı veya sorunu çözmek için bireysel ve ekip olarak sorumluluk yüklenir ve gerektiğinde inisiyatif alır. 3. Alanla ilgili her türlü proje veya hedefi planlar ve yönetir. 4. Takım çalışması sürecinde, gerekli gördüğü anda alması gereken liderlik sorumluluğunun bilincinde olduğunu gösterir. 5. Çalışma alanı ile ilgili vizyon, amaç ve hedef belirler. 6. Alanı ile ilgili en az bir bilimsel makaleyi bireysel çalışma ya da ekip çalışması ile hazırlayıp yayınlamak alanındaki bilginin sınırlarını genişletir.	1. Alanla ilgili elde edilen bilgileri neden – sonuç ve eleştiri süzgecinden geçirerek değerlendirir. 2. Alanla ilgili bilgi ve uygulama eksikliklerini tespit eder. 3. Alanla ilgili ilgi ve isteği sürekli canlı tutabilecek seviyededir. 4. Alanında edindiği temel düzeydeki bilgi ve becerileri katkıcı, sorgulayıcı ve üretici bir yaklaşımla değerlendirir, öğrenme gereksinimlerini belirler ve karşılar. 5. Alanı ile ilgili ulusal ve uluslararası yayınları takip eder. 6. Öğrenimini aynı alanda bir ileri eğitim düzeyine veya aynı düzeydeki bir mesleğe katkı üretecek biçimde yönlendirir. 7. Yaşamboyu öğrenme ve sorgulama bilincine sahiptir.	1. Alanı ile ilgili edindiği bilgi ve becerileri, yazılı ve sözlü olarak aktarır. 2. Alanla ilgili çözüm önerilerini bilimsel verilerle desteklemek suretiyle yetkin olanlarla paylaşır. 3. Akademik çalışma ortamında bilgi paylaşma, ortak çalışma ve eleştirel yaklaşımları değerlendirebilme ve çalışmasına dahil edebilme yetkinliğine sahiptir. 4. Alanla ilgili bilgi ve uygulamaları, sosyal sorumluluk yaklaşımı çerçevesinde proje ve etkinliklere dönüştürür. 5. İş yaşamına dahil olduğunda kuramsal altyapı ve kavramsal zenginliğinin yarattığı farklılığı bireysel kariyerine yansıtır. 6. Sosyal ilişkileri ve bu ilişkileri yönlendiren normları eleştirel bir bakış açısıyla inceler, geliştirir ve gerektiğinde değiştirmek üzere harekete geçer. 7. Bir yabancı dili en az Avrupa Dil Portföyü B2 Genel Düzeyinde kullanarak alanındaki bilgileri izler ve meslektaşları ile iletişim kurar. 8. Alanının gerektirdiği düzeyde bilgisayar yazılımı ile birlikte bilişim ve iletişim teknolojilerini kullanır.	1. Alanla ilgili bilgi ve birikimlerin oluşturulması (toplama, yorumlama ve sonuçların duyurulması) sürecinde toplumsal, kültürel, bilimsel ve etik değerlere uygun hareket eder. 2. Geleceğe yönelik tahminlerde bulunur. 3. Sosyal hakların evrenselliği, sosyal adalet, kalite ve kültürel değerler ile çevre koruma, iş sağlığı ve güvenliği konularında yeterli bilince sahiptir. 4. Sosyal hakların evrenselliği, sosyal adalet, kalite ve kültürel değerler ile çevre koruma, iş sağlığı ve güvenliği konularında yeterli bilince sahiptir. 5. Değişime ve yeniliğe karşı açık tutuma sahiptir. 6. Sosyal ve davranışsal olgulara dair görüşlerini alanın sağladığı yöntem ve bilgi kümesini kullanarak geliştirir ve olayları yorumlamada yetkinliğe sahiptir. 7. Alanında özümsemediği bilgiyi, problem çözme ve/veya uygulama becerilerini, ulusal ve uluslararası düzeyde ve disiplinler arası çalışmalarda kullanır.

³ İlgili temel alanda TYYÇ 7. Düzey (yüksek lisans) Yükseköğretim Profili mevcut ise tanımlanacaktır.

2.1.4. Sosyal ve Davranış Bilimleri Temel Alanı DOKTORA Yeterlilikleri (Akademik Ağırlıklı)⁴

TYYÇ DÜZEYİ	BİLGİ -Kuramsal -Olgusal	BECERİLER -Bilişsel -Uygulamalı	YETKİNLİKLER			
			Bağımsız Çalışabilme ve Sorumluluk Alabilme Yetkinliği	Öğrenme Yetkinliği	İletişim ve Sosyal Yetkinlik	Alana Özgü Yetkinlik
8 DOKTORA <hr/> EQF-LLL: 8. Düzey <hr/> QF-EHEA: 3. Düzey	1. Alanla ilgili temel kavramsal bilgilere, uygulamadaki yansımalarını da göz önünde bulunduracak şekilde sahiptir. 2. Sosyal ve Davranış Bilimlerinde temel kavramları kavrar, kavramlar arası ilişkilere hakimdir. 3. İnsanlar ve toplumlararası ilişkilerin işleyiş kurallarına dair temel bilgilere sahiptir. 4. Toplumlarının yaşadığı dönüşümlerin nedenleri ve sonuçları hakkında temel bilgilere sahiptir. 5. Sosyal Araştırma Planlama bilgisine ve uygulamalarına hakimdir. 6. Sosyal ve Davranış Bilimlerinin gerektirdiği temel istatistik bilgisine ve mantıksal usyürütme süreçlerine vakıftır. 7. Alanındaki ve alana bağlı alt dallardaki güncel ve ileri düzeydeki bilgileri özgün düşünce ve/veya araştırma ile uzmanlık düzeyinde geliştirebilme, derinleştirebilme ve alanına yenilik getirecek özgün tanımlara ulaşabilme becerisine sahiptir.	1. Alanla ilgili kuramsal bilgileri analiz etme ve uygulamadaki yansımalarını değerlendirme becerisine sahiptir. 2. Alanına dair temel kuramlara hakim olma ve bilgilerden yola çıkarak akademik kurallara uygun eserler hazırlama bilgisine sahiptir. 3. Alanında bilimsel bir araştırmayı bağımsız olarak tasarlayıp yürütebilecek yetkinliğe sahiptir. 4. Karar alma, kararı uygulama ve davranış haline getirmede alana ilişkin sahip olunan bilgileri kullanabilme becerisine sahiptir. 5. Alana ilişkin elde edilen bilgileri, ilgili kişilere teorik ve pratik esasları ile aktarabilme yeteneğine sahiptir.	1. Alanına yenilik getiren, yeni bir düşünce, yöntem, tasarım ve/veya uygulama geliştiren ya da bilinen bir düşünce, yöntem, tasarım ve/veya uygulamayı farklı bir alana uygulayan özgün bir çalışmayı gerek bağımsız olarak gerekse de ekip çalışmasıyla gerçekleştirerek alanındaki ilerlemeye katkıda bulunur. 2. Alanı ile ilgili vizyon, amaç ve hedef belirlir. 3. Alanı ile ilgili en az bir bilimsel makaleyi bireysel ya da ekip çalışması ile hazırlayıp ulusal ve/veya uluslararası hakemli dergilerde yayımlayarak ve/veya özgün bir yapıt üretmek ya da yorumlayarak alanındaki bilginin sınırlarını genişletir. 4. Alana özgün ve disiplinlerarası sorunların çözümlenmesini gerektiren ortamlarda liderlik yapar. 5. Alanındaki ulusal ve/veya uluslararası toplantılarda sözlü ve yazılı özgün sunumlar yapar. 6. Alanla ilgili her türlü proje veya hedefi planlar ve yönetir. 7. Alanla ilgili uzmanlığı, ilgili kurumlarla işbirliği içinde değerlendirir.	1. Alanla ilgili elde edilen bilgileri neden – sonuç ve eleştiri süzgecinden geçirir ve değerlendirir. 2. Alanla ilgili bilgi ve uygulama eksikliklerini tespit eder. 3. Alanla ilgili ilgi ve isteği sürekli canlı tutabilecek seviyededir. 4. Alanla ilgili bilgileri, alan araştırmaları yaparak geliştirir. 5. Yaratıcı ve eleştirel düşünme, sorun çözme ve karar verme gibi üst düzey zihinsel süreçleri kullanarak alanı ile ilgili yeni düşünce ve yöntemler geliştirir. 6. Alanı ile ilgili ulusal ve uluslararası yayınları takip eder.	1. Alanı ile ilgili edindiği bilgi ve becerileri, yazılı ve sözlü olarak aktarır. 2. Alanla ilgili çözüm önerilerini bilimsel verilerle desteklemek suretiyle yetkin olanlarla paylaşır. 3. Alanla ilgili bilgi ve uygulamaları, sosyal sorumluluk yaklaşımı çerçevesinde proje ve etkinliklere dönüştürür. 4. İş yaşamına dahil olduğunda kuramsal altyapı ve kavramsal zenginliğinin yarattığı farklılığı bireysel kariyerine yansıtır. 5. Uzman kişiler ile alanındaki konuların tartışılmasında özgün görüşlerini savunur ve alanındaki yetkinliğini gösteren etkili bir iletişim kurar. 6. Bir yabancı dili en az Avrupa Dil Portföyü C1 Genel Düzeyinde kullanarak alanındaki bilgileri izler ve meslektaşları ile iletişim kurar. 7. Alanının gerektirdiği düzeyde bilgisayar yazılımı ile birlikte bilişim ve iletişim teknolojilerini ileri düzeyde kullanır.	1. Alanla ilgili bilgi ve birikimlerin oluşturulması (toplama, yorumlama ve sonuçların duyurulması) sürecinde toplumsal, kültürel, bilimsel ve etik değerlere uygun hareket eder. 2. Alanla ilgili konularda yeni ve bilimsel araştırmalar yapar ve sorunlar için çözüm önerileri geliştirir. 3. Sosyal hakların evrenselliği, sosyal adalet, kalite ve kültürel değerler ile çevre koruma, iş sağlığı ve güvenliği konularında yeterli bilince sahiptir. 4. Değişime ve yeniliğe karşı açık tutuma sahiptir. 5. Alanı ile ilgili konularda karşılaşılan toplumsal, bilimsel, kültürel ve etik sorunların çözümüne gerek ulusal gerekse de uluslararası düzeyde katkıda bulunur ve bu değerlerin gelişimini destekler.

⁴ İlgili temel alanda TYYÇ 8. Düzey (doktora) Yükseköğretim Profili mevcut ise tanımlanacaktır.

2.2. Sosyal ve Davranış Bilimleri Temel Alanı Yeterlilikleri (Mesleki Ağırlıklı)

2.2.1. Sosyal ve Davranış Bilimleri Temel Alanı ÖNLİSANS Yeterlilikleri (Mesleki Ağırlıklı)⁵

TYYÇ DÜZEYİ	BİLGİ -Kuramsal -Olgusal	BECERİLER -Bilişsel -Uygulamalı	YETKİNLİKLER			
			Bağımsız Çalışabilme ve Sorumluluk Alabilme Yetkinliği	Öğrenme Yetkinliği	İletişim ve Sosyal Yetkinlik	Alana Özgü Yetkinlik
5 ÖNLİSANS — EQF-LLL: 5. Düzey — QF-EHEA: Kısa Düzey	-	-	-	-	-	-

⁵ İlgili temel alanda TYYÇ 5. Düzey (önlisans) Mesleki Eğitim Profili mevcut ise tanımlanacaktır.

2.2.2. Sosyal ve Davranış Bilimleri Temel Alanı LİSANS Yeterlilikleri (Mesleki Ağırlıklı)⁶

TYYÇ DÜZEYİ	BİLGİ -Kuramsal -Olgusal	BECERİLER -Bilişsel -Uygulamalı	YETKİNLİKLER			
			Bağımsız Çalışabilme ve Sorumluluk Alabilme Yetkinliği	Öğrenme Yetkinliği	İletişim ve Sosyal Yetkinlik	Alana Özgü Yetkinlik
6 LİSANS <hr/> EQF-LLL: 6. Düzey <hr/> QF-EHEA: 1. Düzey	-	-	-	-	-	-

⁶ İlgili temel alanda TYYÇ 6. Düzey (lisans) Mesleki Eğitim Profili mevcut ise tanımlanacaktır.

2.2.3. Sosyal ve Davranış Bilimleri Temel Alanı YÜKSEK LİSANS Yeterlilikleri (Mesleki Ağırlıklı)⁷

TYYÇ DÜZEYİ	BİLGİ -Kuramsal -Olgusal	BECERİLER -Bilişsel -Uygulamalı	YETKİNLİKLER			
			Bağımsız Çalışabilme ve Sorumluluk Alabilme Yetkinliği	Öğrenme Yetkinliği	İletişim ve Sosyal Yetkinlik	Alana Özgü Yetkinlik
7 YÜKSEK LİSANS — EQF-LLL: 7. Düzey — QF-EHEA: 2. Düzey	-	-	-	-	-	-

⁷ İlgili temel alanda TYYÇ 7. Düzey (yüksek lisans) Mesleki Eğitim Profili mevcut ise tanımlanacaktır.